

KOHEZIJSKA POLITIKA PODUPIRE TURIZAM U PLANINSKIM PODRUČJIMA

JESTE LI ZNALI?

Planine su dom brojnih renomiranih turističkih destinacija koje privlače popriličan broj posjetitelja. Samo Alpe privlače 120 milijuna turista svake godine. U različitim europskim planinskim regijama turističke aktivnosti uvelike se razlikuju i obuhvaćaju različite sezonske ponude, profile posjetitelja i vrste turizma (kao što su avanturistički, prirodni, kulturni i gastronomski turizam).

ZAŠTO JE TURIZAM TOLIKO VAŽAN?

U planinskim regijama, turizam je glavni pokretač razvoja, jer pomaže u jačanju lokalnog gospodarstva, usluga i infrastrukture. Turizam je ključni alat za promicanje prirodne i kulturne baštine planinskih regija, ali određene prakse i pritisak masovnog turizma mogu naštetiti njihovom okolišu.

KAKVA RJEŠENJA SE PRONALAZE U PLANINAMA?

Danas stanovnici i posjetitelji planinskih regija traže nove načine povezivanja turističkog sektora s poštovanjem prirodnih ekosustava, kao što su smanjenje plastičnog otpada, otkrivanje rješenja za smanjenje turističkih pritisaka ili odabir ekološki prihvatljivijih načina putovanja. U planinskim područjima razvijaju se novi turistički paketi kako bi se bolje valorizirala njihova kulturna baština i lokalna dobra te diversificirala njihova turistička ponuda.

Zahvaljujući Europskoj Kohezijskoj politici, Europska unija potiče nove i održive oblike turizma u planinama.

Želite li saznati više? Okrenite stranicu!

Ovaj je projekt financirala Glavna uprava Europske unije za regionalnu i urbanu politiku prema Ugovoru o dodjeli bespovratnih sredstava br. 2020CE16BAT209.

Zaustavimo turističku plastiku u planinama!

U Pirinejima otpad od plastike za jednokratnu upotrebu prisutan je u rijekama, a otkriven je čak i u ribama. Turistički otpad jedan je od razloga za ovo gomilanje plastike.

Kako bi turizam učinio kompatibilnim s očuvanjem planinskih ekosustava, projekt PLASTICOPYR istražuje utjecaj turističke plastike kroz znanost za građane. U praksi, lokalni građani mogu pomoći prikupljanjem informacija i podataka o plastici u vlastitoj regiji Pirineja i njihovim prosljeđivanjem istraživačkim organizacijama projekta. Planinski poduzetnici bit će uključeni u razvoj poslovnih planova za poticanje kružnog gospodarstva, posebno na međi između proizvodnje plastike i turističkog sektora. Lokalno stanovništvo imat će najveću korist od ovih aktivnosti zahvaljujući smanjenju onečišćenja plastikom u ekosustavima Pirineja, kao i novoj prekograničnoj strategiji i poslovnim modelima za smanjenje plastike.

Planinsko područje: Pirineji (Andora, Francuska, Španjolska)
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj
putem programa Interreg POCTEFA
Razdoblje: 2019.-2022.
Mrežno mjesto: <https://plastic0pyr.wordpress.com/>

ASCENT

Održiva i sigurna rješenja za planinski turizam

© ASCENT

Zahvaljujući procvatu društvenih medija, popularnost planina Trolltunga (Norveška) porasla je s 1.000 posjetitelja u 2009. na 88.000 posjetitelja u 2018. godini. Iako je ovaj priljev novih posjetitelja potaknuo lokalna poduzeća i stvorio nova radna mjesta, donio je i više otpada, ugrožavajući time osjetljivu vegetaciju, kvalitetu vode i stada divljih sobova. Novi posjetitelji planina Trolltunga uglavnom su neiskusni putnici koji se ne pripreme dovoljno i putuju s neodgovarajućom odjećom i opremom.

Smrt 24-godišnjeg studenta koji je pao s litice dok je pokušavao snimiti fotografiju 2015. godine naglasila je važnost toga da se pješačke staze u planinama Trolltunga učine sigurnima i održivima. U bliskoj suradnji s lokalnom zajednicom poduzeti su brojni koraci za postizanje ovog cilja u sklopu projekta ASCENT.

Oni uključuju izgradnju izravnog puta od parkirališta Odda do Trolltunge pomoću bagera od 15 tona; postavljanje oznaka u obliku "crvenog slova T" na obroncima planine kako bi se posjetitelji zadržali na glavnoj ruti; te uvođenje gorske straže. Osim toga, za izgradnju pilot staze koja je otporna na jake oborine i eroziju korištena je ovčja vuna. Ovčja vuna tradicionalna je metoda gradnje koja se koristila u rimsko doba i predstavlja prirodnu alternativu geotekstilu. Vuna zadržava šljunak kada pada kiša, istovremeno dopuštajući vodi da otječe, sprječavajući time eroziju staze. Zahvaljujući ovim mjerama, posjetitelji sada imaju jasan i sigurniji put do najljepših vidikovaca Trolltunge. Također su smanjile utjecaj njihovih stopala dok hodaju kroz ovo prirodno stanište.

Planinsko područje: planine Trolltunga (Norveška)
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj
putem Programa za sjevernu periferiju i Arktik
Razdoblje: 2018.-2021.
Mrežno mjesto: <https://www.ascent-project.eu/>

Turizam e-biciklima u manje poznatim alpskim destinacijama

Projekt PARKRADE za cilj je imao razvoj održivog turizma u nekim od najizoliranijih i ekonomski najsiromašnijih područja talijansko-austrijskih Alpa.

Razvijena je prekogranična mreža iznajmljivanja električnih bicikala kako bi se svi biciklisti, uključujući početnike, potaknuli na korištenje održivije mogućnosti putovanja tijekom svog odmora. Posjetitelji mogu svoja putovanja po tim destinacijama planirati pomoću besplatne mobilne aplikacije Andromake, koju je razvio ovaj projekt, te odabrati električne bicikle i druge opcije intermodalne mobilnosti. Aplikacija također nudi brze savjete o obližnjim atrakcijama, kao što su stanice za punjenje e-bicikala, vidikovci i mogućnosti za osvježanje.

Planinsko područje: talijansko-austrijske Alpe
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Italija-Austrija
Razdoblje: 2018.-2020.
Mrežno mjesto: <https://www.andromake.at/parkrade>

© Andromake GmbH

GEOSTARS

Prekogranični turizam promatranja zvijezda

Na Kreti (Grčka) i u Republici Cipar planine su najsiromašenija i najrjeđe naseljena područja ovih otoka. Nedostatak poslovnih prilika dovodi do iseljavanja i starenja lokalnog stanovništva.

© Geostars

Kako bi osnažili gospodarski razvoj ovih područja, lokalni i nacionalni akteri pokrenuli su 2018. godine novi projekt – GEOSTARS. Cilj ovog projekta bio je u ovim planinama stvoriti novu turističku ponudu koja se temelji na promatranju zvijezda. GEOSTARS povećava atraktivnost 3 UNESCO-ova globalna geoparka (Geoparkovi Troodos, Sitia i Psiloritis) koji u ovim planinama već postoje diversifikacijom turističkih mogućnosti u njima.

Na primjer, u geoparku Sitia na Kreti projektom GEOSTARS financirana je izgradnja nove zvjezdarnice. Ova nova infrastruktura privući će više posjetitelja na planine Sitia, uključujući astronome, promatrače zvijezda, istraživače i turiste općenito, te stvoriti više mogućnosti za zapošljavanje u turističkom sektoru. Također, lokalna djeca moći će naučiti više o zvijezdama u sklopu školskih posjeta zvjezdarnici.

Planinsko područje: planine Troodos, Zakros i Alaias (Cipar, Grčka)
Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg V-A Grčka – Cipar
Razdoblje: 2018.-2021.
Mrežno mjesto: <http://geostars.eu/>

STAZA VLAŠKE KULTURE

Kulturni putevi i stočarstvo u Karpatima

Pastirstvo je stoljećima igralo veliku ulogu u kulturnom i duhovnom identitetu planinskih doseljenika. No, danas se mnogi od tih pastirskih puteva više ne koriste, a njihova baština je ugrožena.

U pograničnom području između Poljske i Ukrajine stvorena je Staza vlaške kulture kako bi se na ovim prostorima očuvali znanje i baština pastirstva kao pokretača lokalnog razvoja. Staza vlaške kulture privlači posjetitelje svojom raznolikom turističkom ponudom, koja uključuje susrete na temu povijesti pastirstva, radionice izrade tradicijskih pastirskih glazbala, publikacije o pastirskim običajima i tradiciji itd.

© Wallachian Culture Trail

Stanovnici planina svoju baštinu mogu iskoristiti kao pokretač gospodarskog rasta na svojim prostorima, a istovremeno očuvati znanja i vještine povezane s pastirskim praksama.

Planinsko područje: Karpati (Poljska, Ukrajina).

Kohezijska potpora: Europski Fond za Regionalni Razvoj putem programa Interreg Poljska-Bjelorusija-Ukrajina

Razdoblje: 2019.-2021.

Mrežno mjesto: <https://carpathianculture.eu/wallachian-culture-trail/>

ŠTO JE MONTANA174?

Montana174 je komunikacijska kampanja koja vas – planinske stanovnike – informira o brojnim mogućnostima koje Kohezijska politika nudi u planinskim područjima.

Kohezijska politika planinskim područjima pruža sredstva za jačanje digitalnih i socijalnih inovacija, ubrzanje ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe na njih, podršku turizmu, poticanje zapošljavanja mladih i poboljšanje mobilnosti.

www.montana174.org

Ova publikacija odražava samo stajalište autora. Europska komisija nije odgovorna za upotrebu informacija koje ova publikacija sadrži.

